

ÚSUDKY

Základné pojmy:

- **axióma** – tvrdenie, ktoré je „bez pochybností „ pravdivé – nedokazuje sa.
- **definícia** – určuje názov nového pojmu a určuje jeho vlastnosti pomocou základných, alebo skôr odvodených pojmov.
- **hypotéza** – oznamovacia veta, ktorej pravdivostnú hodnotu nepoznáme.
- **matematická veta** – pravdivý výrok, sformulovaný pomocou premenných, obsahujúci kvantifikátory a logické spojky.
- **úsudok** – myšlienkový postup, pri ktorej z platných predpokladov vyvodíme(usúdime) platný záver

Úsudok má nasledujúci priebeh:

- Na začiatku poznáme pravdivostné hodnoty určitých výrokov - súdov (**predpoklady úsudku**)
- Z týchto týchto predpokladov odvodením vytvoríme ďalšie výroky, ktorým priradíme pravdivostné hodnoty(**záver úsudku**)

Pri kontrole správnosti úsudku vyplníme tabuľku pravdivostných hodnôt všetkých formúl, ktoré v úsudku vystupujú. Potom

- keď nájdeme riadok, v ktorom platia predpoklady, ale neplatí záver, získame **logicky nesprávny úsudok**
- keď v každom riadku so splneným predpokladom platí aj záver, získame **logicky správny úsudok**.

Zistite či sú v nasledujúcich úlohách logicky správne úsudky (pravdivé závery úsudkov Ú), ak predpoklady V, V1, V2 (súdy) považujeme za pravdivé.

1. V₁: Svoje sľuby nedodržala Zuzka alebo Alenka.
V₂: Alenka dodržala svoje sľuby.
Ú: Svoje sľuby nedodržala Zuzka.
2. V₁: Včera nebol v kine Ivan alebo Jozef.
V₂: Jozef bol včera v kine.
Ú: Ivan bol včera v kine.
3. V₁: Jednotku dostala Hana alebo Vlado.
V₂: Hana dostala jednotku.
Ú: Vlado nedostal jednotku.
4. V₁: Ak dostal Peter výplatu, tak požičal Eve peniaze.
V₂: Peter nepožičal Eve peniaze.
Ú: Peter nedostal výplatu.
5. V: Ak sneží, tak nemrzne
Ú: Ak mrzne, tak nesneží.
6. V₁: Ak deti poslúchali, tak išli na výlet.
V₂: Na výlet nešli.
Ú: Deti poslúchali.
7. V₁: Ak sa to nenaučíš, tak to nebudeš vedieť.
V₂: Ak to nebudeš vedieť, tak neurobíš skúšku.
Ú: Ak neurobíš skúšku, tak si sa neučil.
8. V₁: Ak mal teplotu, tak nešiel na preteky.
V₂: Ak nepreteká, tak klesol v rebríčku.
Ú: Ak neklesol, tak nemal teplotu.
9. V: Stanovať pôjdeme len vtedy, keď nebude pršať.
Ú: Ak nebude pršať, tak pôjdeme stanovať.

10. V: Dana dostala odmenu práve vtedy, keď urobila skúšku na jednotku.
Ú: Ak Dana neurobila skúšku na jednotku, tak nedostala odmenu.
11. V₁: Ak nefunguje motor, je motor pokazený alebo nie je prúd.
V₂: Ak je motor pokazený, treba volať opravára.
V₃: Prúd je.
Ú: Ak nefunguje motor, treba volať opravára.
12. V₁: Nie je pravda, že vedúci vie po anglicky a po nemecky.
V₂: Vedúci nevie po anglicky.
Ú: Vedúci nevie po nemecky
13. V₁: Ak študujem, získam vysokú funkciu.
V₂: Ak neštudujem, nemusím sa učiť.
Ú: Alebo získam vysokú funkciu, alebo sa nemusím učiť.
14. V₁: Kolega je doma alebo išiel na pivo.
V₂: Ak je doma, tak nás očakáva.
Ú: Ak nás neočakáva, tak išiel na pivo.
15. V₁: Zuzka je v škole alebo doma.
V₂: Ak je doma, tak sedí pri počítači.
Ú: Ak nesedí pri počítači, tak je v škole.
16. V₁: Ak chcem relaxovať, tak športujem.
V₂: Ak nešportujem, tak som chorý.
Ú: Ak som chorý, tak nerelaxujem.
17. V₁: Nie je pravda, že dnes je streda a mám narodeniny.
V₂: Dnes nie je streda.
Ú: Dnes nemám narodeniny.
18. V₁: Ak som unavený, tak nešportujem.
V₂: Ak nešportujem, tak som chorý.
Ú: Ak nie som chorý, tak nie som unavený.
19. V₁: Nie je pravda, že dnes je streda a nemám narodeniny.
V₂: Dnes mám narodeniny.
Ú: Dnes nie je streda.

ÚSUDKY

Základné pojmy:

- **axióma** – tvrdenie, ktoré je „bez pochybností „ pravdivé – nedokazuje sa.
- **definícia** – určuje názov nového pojmu a určuje jeho vlastnosti pomocou základných, alebo skôr odvodených pojmov.
- **hypotéza** – oznamovacia veta, ktorej pravdivostnú hodnotu nepoznáme.
- **matematická veta** – pravdivý výrok, sformulovaný pomocou premenných, obsahujúci kvantifikátory a logické spojky.
- **úsudok** – myšlienkový postup, pri ktorej z platných predpokladov vyvodíme(usúdime) platný záver

Úsudok má nasledujúci priebeh:

- Na začiatku poznáme pravdivostné hodnoty určitých výrokov - súdov (**predpoklady úsudku**)
- Z týchto týchto predpokladov odvodením vytvoríme ďalšie výroky, ktorým priradíme pravdivostné hodnoty(**záver úsudku**)

Pri kontrole správnosti úsudku vyplníme tabuľku pravdivostných hodnôt všetkých formúl, ktoré v úsudku vystupujú. Potom

- keď nájdeme riadok, v ktorom platia predpoklady, ale neplatí záver, získame **logicky nesprávny úsudok**
- keď v každom riadku so splneným predpokladom platí aj záver, získame **logicky správny úsudok**.

Zistite či sú v nasledujúcich úlohách logicky správne úsudky (pravdivé závery úsudkov Ú), ak predpoklady V, V1, V2 (súdy) považujeme za pravdivé.

1. V₁: Svoje sľuby nedodržala Zuzka alebo Alenka.
V₂: Alenka dodržala svoje sľuby.
Ú: Svoje sľuby nedodržala Zuzka.
2. V₁: Včera nebol v kine Ivan alebo Jozef.
V₂: Jozef bol včera v kine.
Ú: Ivan bol včera v kine.
3. V₁: Jednotku dostala Hana alebo Vlado.
V₂: Hana dostala jednotku.
Ú: Vlado nedostal jednotku.
4. V₁: Ak dostal Peter výplatu, tak požičal Eve peniaze.
V₂: Peter nepožičal Eve peniaze.
Ú: Peter nedostal výplatu.
5. V: Ak sneží, tak nemrzne
Ú: Ak mrzne, tak nesneží.
6. V₁: Ak deti poslúchali, tak išli na výlet.
V₂: Na výlet nešli.
Ú: Deti poslúchali.
7. V₁: Ak sa to nenaučíš, tak to nebudeš vedieť.
V₂: Ak to nebudeš vedieť, tak neurobíš skúšku.
Ú: Ak neurobíš skúšku, tak si sa neučil.
8. V₁: Ak mal teplotu, tak nešiel na preteky.
V₂: Ak nepreteká, tak klesol v rebríčku.
Ú: Ak neklesol, tak nemal teplotu.
9. V: Stanovať pôjdeme len vtedy, keď nebude pršať.
Ú: Ak nebude pršať, tak pôjdeme stanovať.

10. V: Dana dostala odmenu práve vtedy, keď urobila skúšku na jednotku.
Ú: Ak Dana neurobila skúšku na jednotku, tak nedostala odmenu.
11. V₁: Ak nefunguje motor, je motor pokazený alebo nie je prúd.
V₂: Ak je motor pokazený, treba volať opravára.
V₃: Prúd je.
Ú: Ak nefunguje motor, treba volať opravára.
12. V₁: Nie je pravda, že vedúci vie po anglicky a po nemecky.
V₂: Vedúci nevie po anglicky.
Ú: Vedúci nevie po nemecky
13. V₁: Ak študujem, získam vysokú funkciu.
V₂: Ak neštudujem, nemusím sa učiť.
Ú: Alebo získam vysokú funkciu, alebo sa nemusím učiť.
14. V₁: Kolega je doma alebo išiel na pivo.
V₂: Ak je doma, tak nás očakáva.
Ú: Ak nás neočakáva, tak išiel na pivo.
15. V₁: Zuzka je v škole alebo doma.
V₂: Ak je doma, tak sedí pri počítači.
Ú: Ak nesedí pri počítači, tak je v škole.
16. V₁: Ak chcem relaxovať, tak športujem.
V₂: Ak nešportujem, tak som chorý.
Ú: Ak som chorý, tak nerelaxujem.
17. V₁: Nie je pravda, že dnes je streda a mám narodeniny.
V₂: Dnes nie je streda.
Ú: Dnes nemám narodeniny.
18. V₁: Ak som unavený, tak nešportujem.
V₂: Ak nešportujem, tak som chorý.
Ú: Ak nie som chorý, tak nie som unavený.
19. V₁: Nie je pravda, že dnes je streda a nemám narodeniny.
V₂: Dnes mám narodeniny.
Ú: Dnes nie je streda.